

В. Галай // Адміністративне право і процес. –Режим доступу: <http://applaw.knu.ua/index.php/holovna/item/409-urehulyuvannya-dostupu-do-publichnoyi-informatsiyi-v-diyalnosti-orhani-v-derzhavnoyi-vlady-ta-samovryaduvannya-halai-v-o>.

2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-1>.

Микола ЛАХИЖА

д.держ.упр., професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України

ІННОВАЦІЇ В УПРАВЛІННІ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ПУБЛІЧНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ ПОСТКОМУНІСТИЧНИХ КРАЇН

Досвід посткомуністичних країн переконливо свідчить про необхідність для успіху реформ адекватної вимогам часу публічної адміністрації. Численні проблеми, що виникають в усіх сферах життєдіяльності, можуть вирішуватися лише при наявності сучасної, креативної, інноваційної публічної адміністрації.

Українськими вченими плідно досліджуються теоретичні аспекти, технології, механізми інновацій в публічному управлінні (В. Бакуменко, І. Дегтярьова, С. Князев, С. Кравченко, А. Кузнецов, Т. Маматова, А. Михненко, О. Орлов, О. Федорчак, Х. Хачатурян, І. Чикаренко, Ю. Шаров, М. Шульга та інші) та досвід їх впровадження в публічній адміністрації розвинутих країн (В. Баштанник, І. Грицьак, Л. Прокопенко, Н. Рудік, О. Рудік). Проте практика впровадження інновацій у публічній адміністрації посткомуністичних країн залишається маловивченою, а інновації в управлінні людськими ресурсами розглядаються переважно на основі підприємств.

Інноваційність публічної адміністрації розуміється як готовність і здатність її структур до визнання необхідності, генерування та впровадження нових методів діяльності, що можуть привести до оптимізації функціонування держави. Така інноваційність тісно пов'язана з респонсивністю, адаптаційністю, еластичністю, креативністю

У наукових працях з питань модернізації публічної адміністрації виділено організаційні, людські, фінансові, інформаційні ресурси, наукове забезпечення тощо. Як уже наголошувалося нами, на перше місце слід поставити людські ресурси, якість яких визначає рівень діяльності публічної адміністрації та певним чином може компенсувати брак інших ресурсів [1].

Автором простежено висвітлення проблематики інновацій в

управлінні людськими ресурсами в публічній адміністрації вченими Болгарії, Грузії, Польщі, Росії та Словаччини. Спільним є зростання уваги до цього феномену, пов'язування його з впливом глобалізації та європеїзації, формуванням інформаційного суспільства та економіки знань. Для нових членів Європейського союзу особливо відчутним є його вплив у всіх сферах життя, включаючи публічне управління.

Модернізація публічної адміністрації посткомуністичних країн розглядається як пріоритетне завдання реформ, зважаючи на її вплив на зростання економіки та вирішення інших проблем розвитку.

Як наголошено у Стратегії розвитку державної адміністрації Республіки Болгарія, якісна публічна адміністрація має бути в змозі ще на ранньому етапі аналізувати та визначати виникаючі проблеми, формулювати політику по їх вирішенню та організовувати роботу. Ця адміністрація має діяти спільно з організаціями громадянського суспільства, розуміючи інтереси різних його груп. Для цього необхідно забезпечити механізми автоматичного виявлення проблем і конфліктів у суспільстві з аналізом їх причин, забезпечити механізми їх усунення, механізми залучення до управлінських процесів громадськості та передбачити для публічних структур можливість змінюватися відповідно до потреб суспільства, що динамічно змінюються, з метою розвитку гнучкого, сучасного, інноваційного та оперативного управління. Метою модернізації є створення якісної публічної адміністрації з такими характеристиками: верховенство закону, нейтральність, звітність та прозорість, відповідальність, ефективність та результативність, широка участь громадськості та досягнення консенсусу, всеохопність та стратегічне бачення [2, с. 3].

Інновації у публічній адміністрації

Радикальність	Модель	Сталість процесу	Рівень новизни	Спрямованість
Радикальні	Відкриті	Переривчаті	Піонерські	Послуги
				Процеси
Ступеневі	Закриті	Безперервні	Адаптаційні	Адміністративні
				Організаційні
				Системні

Необхідність прискореного інноваційного розвитку публічної адміністрації відзначена й у Рапорті «Польща 2030», де інновації розглядаються як добро, яке очікують громадяни [3].

Розглядаючи інновації як нові ідеї, підходи, процеси, механізми та інструменти для досягнення необхідних результатів, варто наголосити на їх різноманітності та різноплановості. Важливо водночас впровадження інновацій сприймати не як мету реформ, а як їх механізм, інструмент.

Про складність та широту інновацій у публічній адміністрації свідчить таблиця, підготовлена на основі праць польських вчених (Л. Квєцинський, Є. Крок, М. Лаковська, С. Лобейко, Б. Миколайчук).

Існує значна кількість типологій інновацій у публічному секторі. Так, болгарський вчений М. Ніколова виділяє наступні типи:

1. Нова або покращена послуга (напр., пенсія вдома).
2. Інновація процесу (наприклад, змін у виробництві послуги або продукту).
3. Адміністративні інновації (наприклад, використання нових інструментів політики, який може бути результатом зміни політики).
4. Інновація системи (нова система або фундаментальна зміна існуючої системи, наприклад, шляхом створення нової організації або нової моделі співпраці).
5. Концептуальні інновації (зміна поглядів учасників).
6. Радикальні зміни раціональності (тобто зміни способу мислення працівників [4, с.2 – 3]).

Першими двома типами інновацій можна вважати інновації продукту, третій тип – має включати організаційні інновації. Дослідниками основна увага звертається на технічні інновації, зокрема, впровадження е-урядування. Наприклад, К. Кашмащук пов'язує інновації в адміністрації в першу чергу з технологічними інноваціями та розвитком е-урядування [5].

На нашу думку, кожен тип інновацій пов'язаний з людськими ресурсами. Отже, інноваціям в управлінні людськими ресурсами має надаватися особливе значення, що поки-що недооцінюється як вченими, так і практиками.

Сучасний погляд на інноваційну публічну адміністрацію передбачає поступове формування її нових якостей, що вже осмислюється й українськими вченими. Наприклад, О. Орлов розглядає державне управління як процес розробки, фіксації і впровадження соціальних інновацій [6].

Крім того, важливий загальний стан інновацій у суспільстві, який ґрунтується на досягненні певного рівня розвитку. Скажімо, е-урядування не може успішно розвиватися без забезпечення широкого доступу до інтернету, технічного забезпечення та певного рівня підготовки не лише публічних службовців, а й всього населення.

Значною є роль науки у розробці та впровадженні інновацій, на чому наполягають, наприклад, вчені Інституту публічної адміністрації (Болгарія) – автори дослідження європейської практики якісного управління і адміністративної діяльності, проведеного у 2005 р. в ЄС [7, с. 90 – 92].

Отже, необхідне формування національної інноваційної системи (НІС), яка інтегрована у наднаціональні структури, спирається на нові технологічні напрацювання та підготовлені належним чином людські ресурси.

Список використаних джерел

1. Лахижа М. І. Ресурси та сучасні технології публічної адміністрації // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – Випуск 2. – 2010. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzizvru/2010_2/p2_16.html.
2. Работим за хората. Стратегия на развитие на държавната администрация (2014 – 2020 г.). – Режим доступу: <https://www.eufunds.bg/sites/default/files/2018-11/1434121594.pdf>.
3. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Diugookresowa Strategia Rozwoju Kraju Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Warszawa, 2013. – 145 s.
4. Ніколова М. Иновации в публичния сектор. – Режим доступу: http://ebox.nbu.bg/pa2010/6_MNikolova.pdf.
5. Kaczmaczyk K. Innowacje w administracji publicznej – przyszłość czy utopia?. – Access mode: <https://ikmj.com/innowacje-w-administracji-publicznej-przyszlosc-czy-utopia/>.
6. Орлов О. В. Державне управління к процес розробки, фіксації і впровадження соціальних інновацій / О. В. Орлов // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 2 (37). – С. 42 – 50.
7. Европейски практики в доброто управление и административната дейност. Изследвания ИПА 2015. – София. – 2015. – 94 с.

Тетяна ЛІСМАН

аспірантка кафедри регіонального розвитку і місцевого самоврядування ХарРІДУ НАДУ

ЕКСТРАПОЛЯЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ У СИСТЕМУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

2014 рік для України став роком прийняття важливих рішень, які стосувались не тільки зміни зовнішніх орієнтирів щодо позиції у міжнародному геополітичному просторі, а й у подальшій трансформації країни в напрямку реформування владної структури та створення ефективної системи публічного управління. Підписання та ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС дало можливість прискорити процеси не тільки інтеграції в європейський простір, а і системних соціально-економічних перетворень в Україні.

Європейський Союз – це унікальне поєднання 28 країн, різних за площею, кількістю та етнічним складом населення, релігією та мовою, адміністративно-територіальним устроєм, державним устроєм та формою державного правління, показниками соціально-економічного розвитку. Усі ці країни об'єдналися для досягнення єдиної мети – сприяти миру, його цінностям і добробуту своїх народів на засадах поваги до